

at hele Tendensen gaar i Retning af at gøre Forskel paa f. Eks. Præster og Amtsforvaltere, som den ærede Kultusminister sagde. Det er en anden Sag, men det er Betragtninger, der lige saa godt kunne gøres af juridisk dannede Dommere som af gejstlige. Hvilke af disse Forhold man tager, ser jeg ikke, at der vindes noget ved, at man bevarer en forældet Institution som disse Retter.

Grænsen for disse Retters Omraade maa ogsaa være ret svævende. Den højt-ærede Kultusminister nævnte tre Ting, som staa i denne gamle Kancelliskrivelse. Jeg har praktisk Erfaring for, hvorledes saadant kan gaa for sig. Jeg har staaet for en saadan højerværdig Ret, jeg har maattet løbe den igennem og ende i Højesteret, som kom til et modsat Resultat af den gejstlige Ret, hvad der jo var en Trøst for mig, men det var der fra min Side ogsaa Forventninger om. Alle de Sagførere, jeg talte med, sagde: Lad det bare gaa, til det kommer for Højesteret, og det endte jo slet ikke saa galt der. Jeg siger det ikke for at beklage mig, jeg har aldrig beklaget mig over det Forhold og skal heller ikke gøre det her. Jeg nævner det blot som Illustration. Der var her ikke Tale om nogen Vranglære, der var aldrig et Menneske, der spurgte mig, om jeg lærte det ene eller det andet. Der var heller ikke Tale om forargeligt Levned eller saadant noget, tværtimod, de sagde alle, at jeg ellers var et meget pænt og ordentligt Menneske, men at det var underligt, jeg kunde komme saa galt af Sted og blive stillet for en saadan Domstol. Det gjorde dem næsten ondt, jeg maatte hellere se at trække i Land, og jeg vilde blive dømt, om ikke fra Ære, Liv og Gods, saa dog fra Embedet. Der kunde altsaa være Tale om det tredje Forhold, Embedsforholdet, men der var heller ikke et Menneske, som talte om, hvordan jeg bar mig ad som Skolelærer. Det, der taltes om, var derimod, hvordan jeg bar mig ad som Politiker og Rigsdagsmand. Sagen forløb jo i den bevægede Periode i Provisorietiden, hvor jeg som Rigsdagsmand følte mit Ansvar og stod Last og Brast med andre Rigsdagsmænd mod det Tyranni, som den Gang brød ud over vort Land. Jeg gjorde den Opfattelse gældende, som den store Del af Befolkningen havde sat os til at hævde. Jeg søgte efter Evne, saa klart som muligt, at fremsætte mine Anskuelse, og der var heller ingen, der sagde, at jeg kunde arresteres for det. Som Rigsdagsmand kunde man ikke ramme

mig, men saa fandt nogle paa, at jeg ogsaa var Skolelærer, og at man mulig kunde nappe mig ad den Vej ved at sætte mig for en gejstlig Ret og se at faa mig dømt. Sagen kunde dog ikke dreje sig om mine Embedsforhold. Der var ikke et Menneske, som spurgte, om jeg var en ordentlig og dygtig Skolelærer. Ej heller undersøgte man, om jeg paavirkede Børnene, saa det blev nogle sørgelig forviltrede revolutionære Personer. Her stod man kun over for en politisk Modstander, som ikke kunde rammes med almindelige Midler. Man troede, at man havde — men man havde det blot ikke — et ekstraordinært Mittel, som man vilde forsøge at anvende.

Hvor mange af den Slags Tilfælde, man har, er ikke godt at vide — jeg kender nogle flere end mit eget. —, men det er ogsaa ret underordnet, det er ikke ud fra den Betragtning, at jeg er med til at foreslaa Ophævelse af disse Retter. Det er fordi jeg ikke kan se deres naturlige Berettigelse i noget som helst Forhold; thi at en Ting kan misbruges, er i og for sig ikke tilstrækkeligt til at motivere dens Afskaffelse. Man kan ikke forhindre Brugen for Misbrugens Skyld. Jeg finder altsaa, at vi i alle de Sager, hvor der kunde være Tale om at rejse et Domstols-spørgsmaal og gøre Strafansvar gældende, have tilstrækkeligt Materiale i den Lovgivning, vi nu for øvrigt ville skabe.

Det andet Spørgsmaal jeg med et Par Ord vil berøre, er Spørgsmaalet om Politistyrken. Her have vi desværre heller ikke kunnet komme til en Overenskomst med den ærede Minister. Den ærede Justitsminister fremhævede ganske særligt med Hensyn til Udvalgsflertallets Forslag, at det var ham, der havde Ansvaret, og at han ikke kan bære Ansvaret for denne Reforms Udførelse, medmindre han faar den Ordning, som han har foreslaaet. Naturligvis maa vi indrømme, at Ministeren faar Ansvaret for denne Reforms Udførelse, men jeg har rigtignok en Fornemmelse af, at Ansvaret falder fuldt saa vægtigt paa saa mange andre Steder, at den ærede Minister meget let her kunde rette sig efter vort Forslag. Der er saa mange andre Punkter, hvor Ansvaret ligger, at jeg oprigtigt talt ikke forstaar, at den ærede Minister netop paa dette enkelte Punkt vil markere sit Standpunkt saa stærkt. Men naar der endelig er Tale om Ansvaret, maa jeg sige, at vi andre ogsaa have et Ansvar, nemlig det, at vi i vor Gerning handle saa nær som muligt i Overensstem-